

Skrift, nemlig at Kanonbaadene, da Vinteren nærmede sig, og der begyndte at komme thnd Is paa Elven, bleve kaldte tilbage, uden at man forhandlede derom med Hærens Overcommando. Først da denne anmodede hønligt om at beholde dem, saalænge det paa nogen Maade var muligt, fik de Lov til at blive der. — Den sidste Ulykke, som berøvede os vore Sønnen og en kostbar Deel af Landet, vil jeg ikke videre omtale, men jeg vil kun sige, at Frelse dog maaffee havde været mulig, naar een styrende Haand havde været i Spidsen for de to Vaaben. — Jeg vil nu ikke opholde det høie Thing længere end blot for at sige, at min Stemme skal være givet til Adressen. Hvad enten denne nu er meer eller mindre mangelfuld i sin Affattelse, forekommer det mig, at den udtrykker Thingets Villie paa en saadan Maade, at vi med Glæde kunne tænke os om kort Tid at see den Forandring gjennemført, som den omhandler.

Carlson: Det, som det foreliggende Udkast til en Adresse omhandler, er vistnok en Gjenstand, som kan give Anledning til meget vidtløftige theoretiske Betragtninger, men jeg troer ikke, at der i Almindelighed vil komme stort ud af her at anstille en Række af saadanne theoretiske Betragtninger, og jeg skal derfor afholde mig deraf. Jeg skal kun udtale, at naar jeg har sluttet mig til Indbringerne af Adressen, da er det, fordi den Erfaring, som jeg i mit politiske Liv har havt Leilighed til at gjøre, i sidste Maal har styrket mig i den Overbeviisning, at der ikke hos os i Krigstid kan komme nogen virkelig Ænhed i Forsvaret uden derved, at begge Stater komme under en og samme Minister. Efter de Erfaringer, jeg har gjort, er jeg overtydet om, at deraf vil det for en meget stor Deel ogsaa afhænge, om der skal komme virkelig Ænhed ind i Forsvarsvæsenets Overbefaling, saa at denne er udelukkende hos den commanderende General eller — hvis Krigen maatte have antaget en anden Charakter — hos den commanderende Admiral. Jeg er fuldstændig overbevist om, at en sælles Overbestyrelse, saaledes som alle Forhold ere hos os, vil være den nødvendige Betingelse for, at der kan komme

en virkelig og alvorlig Ænhed ind i Krigsførelsen. Jeg troer end hyerligere, at, forsaavidt det under visse Forhold — der er ikke nogen Nødvendighed for, at det bliver saa — maatte føre til, at man ansatte en civil Mand som Forsvarsminister, vilde det paa ingen Maade være til Tab for Forsvarsvæsenet; jeg troer tværtimod, at han med langt større Frihed i mange Tilfælde vilde kunne vælge de rette Befalingsmænd paa rette Sted, end det vil være muligt for en Militair. Men jeg er ogsaa overbevist om, at Ministeren, hvis denne bliver en civil Mand, i langt høiere Grad end en militair Minister vil føle sig opfordret til at lægge en overordentlig stor Myndighed i den commanderende Generals Haand, hvilket jeg anseer for et Gode. Jeg skal ikke ved at anføre Noget, jeg holder for Facta, forsøge paa at beskrive min udtalte Mening. De ærede Herrer ville let kunne forstaae, at jeg ikke uden Vanskelighed vil kunne gaae ind paa nogen Detail for at begrunde min Ansættelse, og jeg maa derfor ganske overlade til de Herrer, hvad Vægt De ville tillægge mit personlige Bidnebyrd. Jeg vil kun sige, at jeg ad Erfaringens Vej har vundet den Overbeviisning, at, for at der skal komme Alvor, Dygtighed og Ænhed ind i Krigsførelsen, er det overordentlig ønskeligt at henlægge begge Stater under een Styrelse. Den ærede foregaaende Taler anførte nogle Exempler hentede fra Krigen, og jeg skal dertil kun føie den almindelige Bemærkning, at jeg ikke troer, det er ubekendt for Noget her i Salen, at der med Hensyn til flere af de uheldige Affairer baade i første og i sidste Krig, bagefter er opkastet det Spørgsmaal, om det ikke maatte siges, at der havde foreligget en Misforstaaelse mellem dem, der commanderede tillands, og dem, der commanderede tilvands, og dette har man da anført, jeg troer med Rette, iblandt de virksomme Grunde til det uheldige Udfald.

Sall: Jeg skal ikke opholde Thinget ret længe. Det har ikke været min Tanke at ville enten forklare eller tydeliggjøre Formaalet for Adressen, eller at ville forsvare dens Affattelse, idet jeg oprigtigt maa sige, at de Indvendinger, som ere komne frem i begge Retninger, føre